

JAVNI NATEČAJ ZA PRIDOBITEV NAZIVA
»BRANJU PRIJAZNA OBČINA«

Namen javnega natečaja je promocija dobrih praks, ki jih za izboljšanje **bralne pismenosti**, spodbujanje **branja** in razvoj **bralne kulture** izvajajo občine.

Občine in spodbujanje branja

Spodbujanje branja različnih ciljnih skupin prebivalstva in razvijanje dojemanja branja kot vrednote je poseben izziv in pomembna naloga družbe kot celote. Socialni in ekonomski uspeh posameznika in posledično celotne družbe je v veliki meri odvisen od stopnje bralne pismenosti.

S projektom **Branju prijazna občina** želijo splošne knjižnice, ki so že zaradi narave svojega poslanstva najpomembnejši akterji na področju branja, bralne kulture in bralne pismenosti, v sodelovanju s Skupnostjo občin Slovenije in Ministrstvom za kulturo pokazati široko družbeno odgovornost do branja kot vrednote in spodbuditi lokalne skupnosti k izvajanju ukrepov za izboljšanje in razvoj bralne kulture.

Glavni cilji projekta so:

- uveljaviti pozitivno javno podobo branja;
- izboljšati zavest o pomenu branja;
- podpreti razvoj in izvajanje javno dostopnih programov in projektov za spodbujanje branja in pismenosti, ki potekajo na lokalni ravni in so namenjeni različnim ciljnim skupinam;
- spodbujati programe ter projekte promocije branja;
- spodbuditi občine k sprejemanju lokalnih strateških dokumentov za spodbujanje branja in razvoj bralne kulture;
- spodbuditi občine k povzemanju dobrih praks za spodbujanje branja in razvoj bralne kulture;
- spodbuditi sistematično finančno podporo za promocijo branja in načrtnega razvoja bralne kulture na lokalnem nivoju;
- povezovati institucije pri izvajanju projektov s področja branja, bralne pismenosti in bralne kulture (vključno s knjižnicami).

Naziv »Branju prijazna občina«

Naziv Branju prijazna občina, ki ga podeljujeta Združenje splošnih knjižnic in Skupnost občin Slovenije, se v letu 2021 podeljuje **petič**. Z nazivom želimo poudariti aktiven prispevek občine k izboljšanju bralne pismenosti, spodbujanju branja in razvoju bralne kulture v lokalni skupnosti.

Od Prešerna do Prešerna

Natečaj bo objavljen na **slovenski kulturni praznik, 8. februarja 2021**, in bo odprt do 30. septembra 2021.

Naziv bo podeljen na slovesnem dogodku na **Ta veseli dan kulture, 3. decembra 2021**.

Natečaj bo objavljen:

- na spletni strani Združenja splošnih knjižnic <https://www.knjiznice.si/zdruzenje-splosnih-knjiznic/razpisi-in-natecaji-zsk/>
- na spletni strani Skupnosti občin Slovenije <https://skupnostobcin.si/>,
- na spletni strani Ministrstva za kulturo <http://www.mk.gov.si/>,
- na spletnih straneh splošnih knjižnic.

Pravila natečaja

Pogoji za sodelovanje

Kandidat za naziv je občina oziroma mestna občina.

Kandidata lahko predlaga fizična ali pravna oseba. Kandidati se lahko predlagajo tudi sami. Splošna knjižnica ne more biti predlagatelj.

Na natečaj se lahko prijavi kandidat, ki izpolnjuje določbe 21. člena Zakona o lokalni samoupravi¹ in določbe 20., 52. in 53. člena Zakona o knjižničarstvu².

V prijavi je potrebno predložiti izpolnjeno in s strani prijavitelja ali odgovorne osebe prijavitelja podpisano prijavnico ter zahtevane priloge.

Projekte bralne pismenosti in bralne kulture, ki jih izvajajo splošne knjižnice, se na natečaju upošteva samo v primeru, če se pri izvajanju projektov knjižnice povezujejo z drugimi institucijami.

Kriteriji za izbor

Kandidatka občina ali mestna občina mora izkazovati celosten pristop k obravnavi bralne kulture, ki se nanaša na različna področja dejavnosti v lokalni skupnosti (ne predvsem ali samo na knjižnično dejavnost), kar dokazuje z naštetimi kriteriji:

- opredelitev pomena ali področja bralne kulture in drugih dejavnosti v zvezi s knjigami, branjem in bralno pismenostjo v razvojnih dokumentih lokalne skupnosti;
- finančna ali druge vrste podpora projektom in drugim aktivnostim s področja bralne kulture (upošteva se tudi aktivnosti, ki jih izvaja knjižnična javna služba v povezovanju z drugimi institucijami). Primeri: sofinanciranje javnih del za podporo branju; podpora prostovoljcem, ki izvajajo projekte bralne kulture; finančna podpora festivalom branja in bralne kulture; aktivno posredništvo med deležniki na področju branja; povezovanje, koordiniranje med izvajalci bralne kulture in bralne pismenosti; zagotavljanje brezplačne infrastrukture – brezplačen najem - za projekte s področja bralne kulture tudi za društva in organizacije, ki niso v javnem interesu, knjižnice na prostem v najrazličnejših oblikah, če le-te ne delujejo pod okriljem splošne knjižnice; promocija bralne kulture...;
- javna podpora nosilcev lokalnih oblasti pri aktivnostih, ki se izkazujejo kot promocija bralne kulture oziroma vloga občine kot pobudnika projekta za spodbujanje bralne kulture in bralne pismenosti, ki ga je občina v zadnjih dveh letih spodbudila in tudi finančno podprla (npr. pobuda za vzpostavitev knjigarne, bukvarne...; pobuda za izvedbo festivala na področju literature;

---

¹ Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO in 76/16 – odl. US)

² Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJK in 92/15)

pobuda za izvedbo spominskega leta, povezanega s knjigo in branjem; **projekt bralne kulture, ki ga je občina spodbudila in podprla v posebnih okoliščinah epidemije v letu 2020...**)

Postopek izbire

Za ocenjevanje vlog in podelitev naziva Združenje splošnih knjižnic in Skupnost občin Slovenije imenujeta posebno komisijo, ki deluje na podlagi Pravil o kriterijih in načinu podeljevanja naziva Branju prijazna občina ter odločitve sprejema s konsenzom.

V izbor se uvrsti predloge, ki so:

- pravočasni,
- popolni.

Naziv se lahko podeli več občinam.

Odločitev komisije je dokončna in nanjo ni možna pritožba.

Predlagatelji in prejemniki naziva bodo o izboru obveščeni pisno.

Rok in način prijave

Predlagatelji pošljejo prijavo s prilogami po klasični pošti na naslov:

Združenje splošnih knjižnic

Adamičeva 15

1290 Grosuplje

s pripisom: PRIJAVA NA NATEČAJ BRANJU PRIJAZNA OBČINA

Rok za oddajo prijav je **30. september 2021.**

Veljavnost in potrditev naziva

Veljavnost naziva je tri leta.

Po treh letih lahko občina pridobljeni naziv potrdi, za kar mora izpolniti obrazec, ki je objavljen na spletnih straneh Združenja splošnih knjižnic in Skupnosti občin Slovenije, in ga do 30. septembra tekočega leta po preteku treh let od pridobitve naziva poslati v pregled in presojo komisiji za podelitev naziva na naslov:

Združenje splošnih knjižnic

Adamičeva 15

1290 Grosuplje

s pripisom: POTRDITEV NAZIVA BRANJU PRIJAZNA OBČINA

Dodatne informacije

Kontaktne osebe za dodatne informacije:

- Združenje splošnih knjižnic Vesna Horžen (vesna.horzen@zdruzenje-knjiznic.si, tel. 041 577 273);
- Skupnost občin Slovenije Barbara Horvat (barbara.horvat@skupnostobcin.si, tel. 02 234 15 05);
- Ministrstvo za kulturo Marjan Gujtman (marjan.gujtman@gov.si tel. 01 400 79 35)

Razlaga pojmov

Bralna pismenost je stalno razvijajoča se zmožnost posameznika za razumevanje, kritično vrednotenje in uporabo pisnih informacij. Ta zmožnost vključuje razvite bralne veščine, zmožnost (kritičnega) razumevanja prebranega, pojmovanje branja kot vrednote in motiviranost za branje. Kot taka je temelj vseh drugih pismenosti.

Pojem **bralna kultura** vključuje odnos do branja, interes za branje in različne oblike bralne aktivnosti ter razvoj branja in bralcev. Ko govorimo o razvoju bralne kulture, opredeljujemo različne oblike spodbujanja branja, razvijanja bralčeve potrebe po branju ter dojetanje branja kot vrednote

PRIJAVNICA ZA PRIDOBITEV NAZIVA »BRANJU PRIJAZNA OBČINA«

Podatki o občini kandidatki

PREDLAGANA OBČINA:

PREDLAGATELJ:

Število prebivalcev občine:

Naslov občine:

Odgovorna oseba občine:

Elektronski naslov občine:

Kontaktna oseba za dodatne informacije:

E-naslov in telefon kontaktne osebe:

Stanje podpore projektom bralne kulture v občini kandidatki v letu 2019 in 2020

Število vseh organizacij v občini, ki se ukvarjajo z bralno kulturo:
(brez splošnih knjižnic)

Število projektov bralne kulture:
(brez projektov splošnih knjižnic)

Število udeležencev pri projektih bralne kulture:
(ocena)

Doseganje kriterijev

Prvi kriterij

Opredelitev pomena ali področja bralne kulture in drugih dejavnosti v zvezi s knjigami, branjem in bralno pismenostjo v razvojnih dokumentih lokalne skupnosti

Na kratko opišite vizijo bralne kulture ali priložite izpis strani dokumenta, ki opredeljuje bralno kulturo, ter navedite občinske strateške in razvojne dokumente, v katerih je obravnavano to področje .

Drugi kriterij

Podpora projektom in drugim aktivnostim s področja bralne kulture (aktivnosti, ki jih izvaja knjižnična javna služba, se morajo povezovati z drugimi institucijami)

Navedite seznam akterjev, katerih delovanje na področju bralne kulture je občina podprla v letu 2020 in 2021 . Navedite tudi način podpore (npr. finančna podpora, vsebinska podpora....):

Izvajalec	Projekt	Finančna podpora (v EUR)	Druge vrste podpora (npr. promocija, objava ...)

Kratek opis zgoraj naštetih projektov (največ 200 besed) in drugih aktivnosti na področju bralne kulture z ustreznimi prilogami (fotografije, članki, promocijski material ...):

- **občinski in medobčinski projekti**

- **regionalni projekti**

- **nacionalni projekti**

- **mednarodni projekti**

- **projekti, ki se izvajajo v sodelovanju z manjšinami v Sloveniji**

- **projekti, ki se izvajajo v sodelovanju s Slovenci v zamejstvu**

Tretji kriterij

Javna podpora nosilcev lokalnih oblasti pri aktivnostih, ki se izkazujejo kot promocija bralne kulture

Navedite načine, na katere občina podpira bralno kulturo. Priložite tudi dokazilo, npr. fotografija, članek, promocijski material, izjava ...

Primeri:

- častno pokroviteljstvo projekta bralne kulture s strani župana ali kakega drugega predstavnika nosilcev lokalnih oblasti;
- produkcija ali koprodukcija projekta znotraj občinskih in javnih prostorov (npr. občina/upravna enota bere – postavitve poličk s knjigami v čakalnicah ...);
- aktivna udeležba v določenem projektu (javno branje ob npr. dnevu poezije, javni nakup knjig za občino, npr. na knjižnem sejmu, ipd.);
- v lokalnem občinskem glasilu ali na drugih komunikacijskih kanalih (radio, TV, socialna omrežja ...) uvedena stalna rubrika o spodbujanju branja;
- občina da na voljo svoje prostore za bralna srečanja (bralne klube, nevladne organizacije, ki spodbujajo branje ...), javne površine, kot so parki, kopališča, smučišča, turistični objekti;
- občinska bralna kampanja;
- imenovanje ambasadorjev branja s strani občinske uprave;
- aktivno sodelovanje pri spodbujanju družinskega in medgeneracijskega branja;
- aktivno sodelovanje pri kulturnih dogodkih, ki so povezani z branjem;
- **projekt bralne kulture, ki ga je občina spodbudila in podprla v posebnih okoliščinah epidemije v letu 2020;**
- drugo ...

Navedite primere, ko je bila občina v zadnjih dveh letih pobudnik projekta za spodbujanje bralne kulture in bralne pismenosti in ga je tudi finančno podprla.

Primeri:

- pobuda za vzpostavitev knjigarne, bukvarne...;
- pobuda za izvedbo festivala na področju literature;
- pobuda za izvedbo spominskega leta, povezanega s knjigo in branjem...)

Podpis in žig prijavitelja (v primeru, če je prijavitelj fizična oseba, samo podpis):

